27.5.2026

LAUSUNTO

Gasgrid Finland Oy (jäljempänä Gasgrid) on valtionyhtiö, joka toimii järjestelmävastaavana kaasun siirtoverkonhaltijana Suomessa ja tarjoaa asiakkailleen turvallista, luotettavaa ja kustannustehokasta kaasujen siirtoa sekä kehittää aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti siirtoalustaa, palveluitaan ja kaasumarkkinoita edistääkseen tulevaisuuden hiilineutraalia energia- ja raaka-ainejärjestelmää. Gasgrid kiittää mahdollisuudesta esittää lausuntonsa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi teollisen kapasiteetin kiihdyttämisestä ja vähähiilistämisestä strategisilla aloilla sekä asetusten (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 ja (EU) 2024/3110 muuttamisesta (U 31/2026 vp).

Euroopan unionin toimenpiteet edistää puhtaan teollisuuden ja vähähiilisten tuotteiden markkinaa ovat äärimmäisen tärkeitä Suomen puhtaan ja vihreän siirtymän investointien näkökulmasta. Harvassa tuotteessa Suomella on riittävän relevantteja kotimaisia markkinoita ja täten EU-markkinoiden syntyminen lähialueillamme ja erityisesti Itämeren alueella on ensiarvoisen tärkeää. Täten Gasgrid näkee lähtökohtaisesti positiivisena komission ehdotuksen tavoitteet teollisen kapasiteetin kiihdyttämiseksi ja vähähiilistämiseksi strategisilla aloilla.

Suomesta EU:n johtava vetytalouden maa

Pääministeri Sanna Marinin hallitus teki vetytalouden periaatepäätöksen, joka asetti Suomelle tavoitteeksi tuottaa 10% Euroopassa tuotetusta vihreästä ja vähähiilisestä vedystä. Tämä tavoite asetettiin myös pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan ja sitä on tarkennettu mm. energia- ja ilmastostrategian puitteissa.

Suomella on merkittävä mahdollisuus luoda uusia investointeja, teollista kasvua, alueellista hyvinvointia ja työpaikkoja vetytalouden arvoketjun investointien myötä. Suurin este juuri tällä hetkellä investointien etenemiselle on vihreän vedyn ja sen johdannaisten sitovien käyttösopimusten eli ns. ”offtake” sopimusten puuttuminen. Se johtuu osittain ja ensisijaisesti siitä, että suurin osa lainsäädäntöön perustuvista mandaateista velvoittaa näiden tuotteiden käyttöön vasta 2030-luvulla.

Gasgrid edistää puhtaiden kaasujen markkinan syntyä valmistelemalla niin merkittävää kansallista kuin myös kansainvälistä vetyinfrastruktuuria. Par’aikaa toteutamme Suomen historian suurinta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA) aina pohjoisesta etälaiseen Suomeen kattaen noin 1500 km vetyinfrastruktuuria.

Gasgrid korostaa seuraavia näkökulmia liittyen komission esitykseen (IAA asetusehdotus):

- Julkisten hankintojen rooli on äärimmäisen tärkeä ns. ”lead market” sektoreiden luomisessa.
- Eurooppalaisten käytäntöjen luominen julkisissa hankinnoissa ja tiettyjen sektoreiden vähähiilistämisen edistämisessä on kannatettavaa.

Gasgrid Finland Oy
Keilaranta 13–19 B
FI- 02150 Espoo
Y-tunnus 3007894-1
Kotipaikka, Espoo
www.gasgrid.fi

- On tärkeää tiedostaa, että komission ehdotuksen kauppapoliittiset vaikutukset voivat olla haitallisia tietyillä sektoreilla, jos ja kun esim. Kiinan kilpailukykyiset teollisuuden ratkaisut eivät ole käytettävissä tai ovat kauppapoliittisten rasitteiden johdosta aikaisempaa kalliimmat.

Asetusehdotuksen mahdolliset vaikutukset Gasgridin toimintaan

IAA asetusehdotus asettaa vaatimuksia myös suoraan Gasgridin toiminnalle, sillä julkiset hankinnat ja muut julkisen tuen muodot (mm. CEF-rahoitus) ovat keskeisessä roolissa vety- ja metaani-infrastruktuurin rakentamisessa. Ehdotuksen mukaiset vaatimukset, joiden mukaan mm. julkisissa hankinnoissa edellytettäisiin teräksen vähähiilisyysvaatimuksia (25 % vähimmäisosuus) koskisivat käytännössä teräsintensiivisiä putki-infrastruktuurin rakennushankkeita. Gasgrid toteaa, että IAA asetusehdotuksen mukaisilla hankintavaatimuksilla olisi merkittävä vaikutus siirtoinfrastruktuuria koskevien investointien kustannuksiin, sillä vähähiilisen teräksen saatavuus ja hinta eroavat merkittävästi tavanomaisesta teräksestä.

Siinä missä IAA asetuesehdotuksen tavoitteet teollisuuden päästöjen vähentämisestä ja vedyn käytön lisäämisestä ovat tärkeitä ja kannatettavia, Gasgrid katsoo, että asiassa olisi perusteltua harkita asteittain kasvavaa vähähiilisyyden vaatimusta kerralla voimaan tulevan vähimmäisvaatimuksen sijaan. Vaatimusten asteittainen kiristyminen loisi toimijoille paremmat edellytykset sopeutua IAA asetusehdotuksen vähähiilisyysvaatimuksiin myös siitä näkökulmasta, että vähähiilisen teräksen tuotanto EU:ssa ehtisi kehittyä asteittain kasvavien velvoitteiden tahdissa.

Suomen pidettävä kiinni luvituksen etumatkastamme

Useat viime vuosina tehdyt EU-lainsäädäntöehdotukset sisältävät konkreettisia vaatimuksia jäsenmaille nopeuttaa vähähiilisten projektien luvitusta. Vaikka EU-lainsäädäntö ohjaa monella tapaa luvituskäytäntöjä, niiden proaktiivinen kehittäminen myös kansallisesti on kuitenkin tärkeää investointipäätösten nopeuttamiseksi. Luvituskäytäntöjen osalta Suomi on perinteisesti pärjännyt kansainvälisessä vertailussa verrattain hyvin, mikä on ollut etu myös investointien houkuttelemiseksi Suomeen. Luvituskäytäntöjä ollaan kuitenkin nopeuttamassa myös monissa muissa jäsenvaltioissa, mikä korostaa Suomen kansallisten käytäntöjen kehittämistä edelleen kilpailuedun säilyttämiseksi.

Suomelle äärimmäisen tärkeää ennakkovaikuttaa tuleviin EU-säädöksiin, jotka tarkentavat puhtaiden vetytalouden regulaatioviitekehystä

Euroopan komissio on tekemässä ehdotusta EU:n päästökauppadirektiivin (ETS) uudistamiseksi, ehdotusta uusiutuvan energian direktiivin (RED IV) tavoitteiksi 2030-luvulla sekä useita muita suomalaisten yritysten toimintaympäristöön ja vähähiilisten tuotteiden kysyntään sekä markkinaan vaikuttavia ehdotuksia.

Suomen puhtaan siirtymän investoinneille on ensiarvoisen tärkeää, että Suomi on vahvasti ennakkovaikuttamassa tulevaan lainsäädäntöön sen varmistamiseksi, että kyseinen lainsäädäntö luo mahdollisimman hyvät edellytykset investointien edellytysten mahdollistamiseksi Suomessa.

Espoossa 27.5.2026

Marko Janhunen
Yhteiskuntasuhdejohtaja
Gasgrid Finland Oy